

Seat No: _____

No of Printed Page: 2

[40]
E+K

SARDAR PATEL UNIVERSITY
LL.M.C.B.C.S FIRST SEMESTER (HUMAN RIGHTS LAW) EXAMINATION
CONCEPT AND DEVELOPMENT
OF HUMAN RIGHTS
PL01ELHR53

17th -NOVEMBER-2022- THURSDAY
10-00 A.M. TO 01-00 P.M.

TOTAL MARKS – 70

Note –1- Figures to the rights indicate full marks of the questions
2- Write case laws in support of your answer

- QUISTION-1 “Human rights were earlier recognized by the society as ‘Natural rights’ or ‘Rights of man”. Discuss this statement with evolution of human rights in the light of Natural law theory. 14
- OR
- QUISTION-1 Explain the concept and characteristics of human rights. Examine with suitable examples and case law in development of human rights. 14
- QUISTION-2 Discuss the ancient concept of human rights in Indian perspectives. 14
- OR
- QUISTION-2 Discuss the modern Indian tradition with reference to human rights. 14
- QUISTION-3 Critically discuss the civil and political rights as a first generation’s human rights. 14
- OR
- QUISTION-3 Examine the social, economic and cultural rights as second generation’s human rights. 14
- QUISTION-4 Critically discuss the impact of colonization and imperialism of human rights. 14
- OR
- QUISTION-4 What are the accountability and transparency in human rights with reference to politics and society? Discuss. 14
- QUISTION-5 Write short notes- 14
- A- Concept of judicial process with respect to human rights
- B- Judicial activism and right to livelihood as a human rights
- OR
- QUISTION-5 Write short notes – 14
- A- Why judicial activism needed for protection of human rights?
- B- Role of National Human Rights commission as a protection agencies of human rights

ગુજરાતીતરજુમો

- પ્રશ્ન-૧ "માનવ અધિકારોને અગાઉ સમાજ દ્વારા 'કુદરતી અધિકારો' અથવા 'માણસના અધિકારો' તરીકે માન્યતા આપવામાં આવી હતી". કુદરતી કાયદાની વિચારસરણીના પ્રકાશમાં માનવ અધિકારોના ઉત્ક્રાંતિ સાથે આ નિવેદનની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- પ્રશ્ન-૧ માનવ અધિકારનો ખ્યાલ અને લક્ષણો સમજાવો. માનવ અધિકારોનો વિકાસ યોગ્ય ઉદાહરણો અને કેસ લો સહિત તપાસો. ૧૪
- પ્રશ્ન-૨ ભારતીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં માનવ અધિકારના પ્રાચીન ખ્યાલની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ માનવ અધિકારના સંદર્ભમાં આધુનિક ભારતીય પરંપરાની ચર્ચા કરો. ૧૪
- પ્રશ્ન-૩ પ્રથમ પેઢીના માનવ અધિકાર તરીકે નાગરિકી અને રાજકીય અધિકારોની વિવેચનાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ સામાજિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારોને બીજી પેઢીના માનવ અધિકાર તરીકે તપાસો. ૧૪
- પ્રશ્ન-૪ માનવ અધિકારોના વસાહતીકરણ અને સામ્રાજ્યવાદની અસરની વિવેચનાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ માનવ અધિકારોમાં જવાબદારી અને પારદર્શિતા રાજકારણ અને સમાજિક સંદર્ભમાં શું છે? ચર્ચો. ૧૪
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંક નોંધ લખો - ૧૪
- અ- માનવ અધિકારોના સંદર્ભમાં ન્યાયિક પ્રક્રિયાનો ખ્યાલ
બ- ન્યાયિક સક્રિયતા અને માનવ અધિકાર તરીકે આજીવિકાનો અધિકાર
- અથવા
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંક નોંધ લખો - ૧૪
- અ- માનવ અધિકારોના રક્ષણ માટે ન્યાયિક સક્રિયતા શા માટે જરૂરી છે?
બ- માનવ અધિકારોની સુરક્ષા એજન્સીઓ તરીકે રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર પંચની ભૂમિકા